

Ytskydd

Natursten av god kvalitet är ett material som är lättskött och håller sig vackert i generationer. Stenytan i sig själv är slityta och kräver inte några främmande ytskikt eller kostsamma behandlingar. Natursten ska underhållas med så enkla medel som möjligt; tvål, såpa och Allrent är oftast nog. Rätt vårdad blir stenen bara vackrare med den patina som ålder och användning ger. Ytbearbetningen är nästan alltid polerad och denna yta är särskilt känslig för sura vätskor, det är därför mycket viktigt att torka upp vattenspill och överloppsvatten från blommornas krukor.

Rengöring och underhåll

Avtorkning med fuktig trasa är den rengöring som behöver göras vid t.ex. veckostädningen. Marmor är en av de stensorter som vanligen används inomhus. Man bör tänka på att marmor är känslig för syror. Sura rengöringsmedel bör därför inte användas inomhus.

Fläckborttagning

Något universalmedel för fläckborttagning på sten finns inte. Orsakerna till fläckarna varierar, liksom stenen, varför medlet måste anpassas till fläckens art och stensorten. Polerad yta slår ifrån sig bättre än andra ytbearbetningar, men mattas å andra sidan av vissa ämnen. På finslipade ytor kan man dock få fettfläckar. Fettfläckar borttvättas med trikolerlyten. I många fall får man mångdubbel effekt av sk. pastaförfarande används. Detta innebär att det aktuella lösningsmedlet blandas med ett absorberande pulver, t.ex. krita eller potatismjöl till en pasta. Denna läggs på fläcken, som ev. först behandlas med enbart lösningsmedel. Pastan får ligga kvar på fläcken torkat, varefter den borstas bort och ytan tvättas med vatten. Stearin från ljus och marschaller är mycket svårt att ta bort. Man bör avlägsna med möjliga genom att skrapa för hand t.ex. försiktigt med kniv. Använd sedan terpentint i pastaförande. Eftertvätta medbensin, ev. också pastaförande. Bäst effekt erhålles med blyfri motorbensin. Polerade ytor kan etsas av sura föroreningar som t.ex. fruktjuice, vin eller ättika. Dessa matta fläckar kan vara svåra att avlägsna så att den ursprungliga glansen återställs. Om ytan är kraftigt etsad måste den först slipas jämn. Detta kan man göra t.ex. med pimpstenspulver på en tvålfuktad trasa.

Efterbehandling

Polerade och i vissa fall även finslipade ytor kan ha etsas vid rengöring eller annan orsak. Stenen måste då efterbehandlas för att uppnå rätt ytfinitet. Det bästa resultatet uppnås om stenen kan bearbetas maskinellt på ett stenhuggeri, men i vissa fall kan gott resultat erhållas även vid behandling för hand.

- Ytans jämnhet måste först återställas genom slipning. Ofta räcker det att mycket fina slipmedel användes, t.ex. nylonkurduk (typ scotch-brite) eller pimpstenspulver. I båda fallen bör slipningen ske med tvålvatten. Pimpstenspulvret läggs lämpligen på en tvålfuktad trasa. På grövre ytor (än polerad) kan stålull användas, gärna med tvålvatten eller tvålstålull.
- En polerad ytas glans kan sedan återställas med olika polermedel. Ett vanligt sådant medel går under handelsnamnet Stenglans. Det innehåller olika hartser och vaxer lösta i lösningsmedel. Medlet läggs på tunt och glansen poleras upp med mjuk trasa eller polerrondell i borrarbrytare. Överdosering ger lätt en kladdig yta. Bivax löst i lacknafta kan också användas på liknande sätt. Observera att bivaxet måste finfördelas för att det inte ska ta orimligt lång tid innan det löser sig.